

פרשת בשלח

קצרצרים

"ויאמר ד' אל משה מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו" (יד, טו)
מה תצעק אלי - תפילה לבדה לא תועיל, שהרי מידת הדין טוענת אלו ואלו עובדי ע"ז. דבר אל בני ישראל ויסעו. ובזכות מסירות נפשם תגבר מידת הרחמים ויבקע לפניהם הים. (אוה"ח)

מה תצעק אלי - יש אדם הבוכה תמיד על מעשיו ואינו יכול לעזוב הרגליו, ועל כגון זה נאמר מה תצעק אלי מה התועלת בצעקה לחוד, דבר אל בני ישראל ויסעו, יסעו ויטו מדרכיהם הקודמים. (סלונים)

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (יד.יד).
הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע היה אומר: אמנם ה' הוא הנותן לחם לכל בשר (ילחם מלשון לחם), אולם ואתם תחרישון- ! עליכם לעשות השתדלות - לעבוד ולחרוש...

ולא קרב זה אל זה כל הלילה (יד כ).
ובמדרש: בקשו מלאכי השרת לומר שירה. אמר להם הקב"ה: מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה? מקשים המפרשים מפני מה חס הקב"ה על המצריים, הרי "באבוד רשעים רנה"?
אלא על פי הגמרא בסנהדרין (צה ב) על הפסוק "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור" [חיילות סנחריב], במה הכם? בשירה הכם, שגילה ה' אזנם ושמעו השירה של המלאכים, ומחמת זה מתו. כמו"ב מובא שטביעת המצריים בים היתה מדה כנגד מדה, לפי שהיו משליכים ילדי ישראל לים, לפיכך טבעו בים. לפי"ז מובן, הגמ' הנ"ל "בקשו מלאכי השרת לומר שירה" פירוש, שרצו להמית את המצריים בשירה שלהם (כמו בסנחריב), לזה השיב להם הקב"ה "מעשה ידי טובעים בים"- הרי המצריים היו נוהגים להטביע את מעשה ידי, דהיינו את ישראל בים, א"כ מהראוי הוא להמיתם במידה כנגד מידה שמדדו הם, ולהטביעם בים, "ואתם רוצים לומר שירה" ולהמיתם בזה, ע"י השירה. (חנוכת התורה)

"ויבקעו המים"

הגמרא במסכת סוטה דף ב' אומרת, קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף.
בספר "עולמו של אבא" מאיר את מאמר הגמ' באופן הבא: פעמים קורה שכשהשדכן ניגש להציע לבחור שידוך, אף שהשידוך הגון מכל הבחינות בכל זאת הבחור דוחה אותו ובשום אופן אינו מוכן לשמוע. כעבור שנה או שנתיים שוב מציעים לבחור זה את אותו השידוך, הוא כבר רוצה בזה והכל נגמר למזל טוב. כך גם קרה בקריעת ים סוף, עם ישראל כבר התקדמו לכיוון הים סוף, אך שבו על עקבותיהם (כמו שנאמר דבר אל בני ישראל וישבו), ושוב חזרו והתקדמו לכיוון ים עד שחצו אותו, ולכן שפיר השוו חז"ל את זיווגו של אדם לקריעת ים סוף.